

Районный
фольклорно-этнографический
фестиваль
«Прекрасный мир народного
творчества»
в номинации «Бажэ пшынэ»

Воспитатель:
Калова Азида Хамидовна

МКОУ «СОШ №3» с.п. Сармаково
Дошкольный уровень образования

«Бажэ пшынэ»

Нобэ гъатхэпэ махуэм и тлощлрэ щым «Бажэ пшынэ» зэлущлэ зэлутхар Ялыхь угъурлыщлы.

Адыгэ хэкур вэгъ-зэгъ унагъуэрэ

Зэгъунэгъуитлыр дызэхуээзшу

Актылу дилэр хэдгъахъуэу

Хъуэхъур дибэу, дыбагъуэу

Мураду дилэр кыдэхъулэу

Флыгъуэу дилэр зэдэдгуэшу

Етланэгъэ плалэ тхьэм флыгъуэклэ дынигъэс.

Дзылыкъуэ клуем хыхъэ Сэрмакъ къуажэм и ещанэ курыт еджаплэм и къудамэ сабий садым и гъэсэнхэм фагъэлъэгъунуц адыгэ хабзэм и зы теплъэгъуэ дахэ «Гуцэхэпхэ»

Нобэ ди гуцлэгъуэщ

Дигъунэгъухэр кысхуэвжыхь

Хьэблэм дэсым псоми жефлэ

Гыхьлы зыри къэвмыгъанэ

Къуажэ – жылэ фыкыызэхуэс

Нобэ ди гуцэхэпхэщ.

Къардэн лъэпкъым хэхъуэ ялэщ. Абыхэм къахэхъуащ хьыджэбз гуащэ, дыгъэ-щыгъэ цыклу.

Адыгэхэм шыгъэлъхуу хьыджэбз цыклу ялэмэ, унагъуэр насыпыфлэу ябжырт.

Сабийр гуцэм хэпхэн хуей щыхъур и бынжэ цыклу гъуаца нэужьт.

Сабийр япэ дыдэу гуцэм хапхэн щыхъум деж, абы даудапщэ цыклу иращлэклы шытащ гуцэхэпхэклэ еджэу.

Итлэ, нобэ зэрыжытлаши Къардэнхэ унагъуэ насыпыфлэ дыдэщ, я хэхъуэм теухуауэ гуцэхэпхэри зэлуахаш.

Хьыджэбзцыклу кызэрыхъуа унагъуэм фыкыыдогъэблагъэ гъунэгъухэр, блогъэхэр, Гыхьлыхэр.

Сабийхэр столым мэтлыс.

Игъащлэ лъандэрэ зэрыжалэщи сабий зэрымыс унагъуэр насыпыншэщ жалэ. Алыхьым кыфхэхъуар псэ быдэ цыклу фхуищл.

Сабий макъ зыцлэмылукл унэр бэнц жалэ. Гуцэпс быдэ тхьэм фхуищл, фи хьыджэбз цыклу.

Сабийм насып кыыдоклуэ жалэ, фи насып нэхъыбэ ухъу.

Цыху зыпл цыху уасэ хон жалэ, узыншэ, насыпыфлэ тхьэм тхуищл.

Гуцэр къагъуэври жалэ:

Мы ди гуцэр кызэрыгуэклкым атлэ хэмклуitleй жыгым, пхэу угъурлым кыыхэщыклащ.

Хэмклуitleйм кыыхэщыкла гуцэм ираптыкла сабийхэр нэхъ узыншэу, угъурлыхэу, насыпыфлэ цыклухэу ябжырт.

Гуцэм сабийр япэу хэзыпхэр цыхубз нэхъ лэклуэлъаклуэу, быныфлэу шытрат.

Гуцэр жылэм ипщэ лъэныкыуэмклэ щагъэувырт. Сабийр хапхэн ипэклэ гуцэм джэду ирагъэтысхэу шытащ. Ар апхуэдэу ящлмэ сабийм и гуцаплэр шабэу, тыншу шыгыну ялътэрт.

Мэз псэущхэхэр гъэджэгун зэшыгъуэ щыхъури бажэр къуажэм кыдыхъащ,

Къардэнхэ я гуцэ хэпхэм кърхьэллаш.

Бажэр кьафэрэ кьыдохэ, пшынер ифыгуу.

-Къеблагэ бажэ цыку!

-Фн еблагэ куэд уху. Си гуапэ дьдэу сынеблэгъэнц тхэ.

Луэху зи луэху, луэху хуозэри,

Шхэн зи луэху. Шхын хуозэ жыхуи лэраци, моуэ кьетлысэх, узырихьэл лэр шхыныфлш жалэ. Ди хьуэхьуи кьедалуи уи хьуэхьуи зэхэдгэх.

Тхэ ефлэфл дьдэу сыныфхэтлысхьэнмэ....

Бажэр яхотлысхэ.

Кьафхьыт ди хьыджэбз гуащэр, едгэлыгъуныц бажэжь цыклым гуцэхэпхэ.

Ялыхь мы ди сабий цыклым, гуцэ нобэ япэу зыхэгъуалъэхьэр угъурлы хуэпцлыну, гуцаплэ тынш хуэпцлыну тхэм жи лэ.

Зырыхэбзэни гуцэхэпхэм нэхьыбэу анэ цлалэр шагъасэу цытац.

Къаплъэ нысащлэ, кьедалуэ

Нэм илгыгуу лэм ецлэж, жыхуа лэрац.

Плтыр и лъакъуитлыр нэнлауэ хэпхэн хуейц, и лъакъуэ зэхуакум хьыдан шабэ цыклым дэлъхьэн хуейц, сабийм и щхьэми хуэсакъын хуещ, плэщхьагъыр лъагэ пцлы хьунукъым. Сабийм цыбэ далъхьэу цытац, ар гъуцэу, тыншу жеин щхьэк лэ.

Сабийм лэшабэ луцабэу елэбын хуещ. Дэбзей хьунукъым.

Уэрэд:

Жей, си лэфл си фыгуэ

Жей си гурыфлыгуэ

Шабэц уи гуцаплэр

Тыншу зыгъэпсэху

Жей, си нэху, си дыгъэ

Жей, си насын щыгъэ

Гэ зэрытехьэхуу лъапэк лэ зежэн.

Бажэм:

Фн хьыджэбз цыклым гъащлэ кыхь илэну

Махуэ жагъуэ имылэну

Филэ фыгуэр игъэбэгъуэну

Лъэктыр ицлэу и пцлэр уэру

Зы махуэр и насыницэу

Махуишыр и насын мину

Намысыфлэу нэхьыжым пцлэ хуицлы

Хьуэхьур и куэду фызыхуем хуэдэ фхуэхьуну сынывохьуэхьу.

Хьыджэбзцыклым кьыфхэхьуар

Къарэкъэттинэу, бэрэтинагъуэу

Дэнагъуэ лупэу, щхьэцынэ дыкьуакъуэу,

Шынтэм тесмэ тхэрыкьуэу. зиукъуэдиймэ Аслэну

Аслээн сокур и щхьэцу, щхьэцыдзэ кыхьу

Хьэл цэныфлэу, фыгуэу натлэу

Куэдрэ узыншэу тхэм фхуигъэпсэу.

Бзур зылэтыр дамэц. Цыхур зылэтыр актылц жалэ.
Аранци фи хыджэбз гуацэр актылыфлэ тхэм фхуицл.
Клатэ дацхэ, Гуцхэ лынэ
Нанэ и гуацэ нэху
Хужьурэ флэ, флыр зыдэбагыэ
Зи узыгыэр клэдын. Нанэ хыхуклэ пэун тхэм фхуицл.
Сабийр гуцэм хэтпхац хуэху дахэ куэди хужытлац
Ди пцанэ дахэ Луцабэхэм кьафэну утыкур хуит яхудоцл.
Хыджэбз кьафэ.
Хьацлэр гьафлэ
Цыхуфлыр лыгэ, жыхунлэранци
Нобэ пцлэ кысхуэфцлац. Си нэгу зевгыэужьац
Хабзэ дахи сывгыэлэгыуац.
Нобэ сыту флыцэу сыкырихьэллат мы фи гуцэхэлхэм
Мы сабийм хуэхуу хужалар тхэм кылыгыэс, фи унагыэми тхэм кьринэ.
Нобэ фэдгыэлэгыуа гуцэхэлхэм хуэдэ куэд зи унагыэ, зи лэпкэ щезыгэклуэклэын
дэхэнэ зы мыбдеж кьэблэгьари тхэм фицл.